

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 .

Pe o lună . 2-40 .

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Loc de schis costă fiecare pîr 20 fl. Manuscripte nu sã înapoiază.

Discursul contelui Tisza

Contele St. Tisza a luat ieri cuvântul la discuția bugetului pentru a răspunde la discursul deputatului naționalist român Dr. Alexandru Vaida și a lămurii punctul său de vedere în ce privește acțiunea de împăcare inițiată de el în calitate de „om particular”.

Fără a spune lucruri noi și necunoscute până azi, contele Tisza a fost totuș nou în tonul agresiv în care a atacat partidul național român și reprezentanții lui parlamentari: deputații naționaliști.

După acest discurs înțelegem pe deplin de ce alegerile din vara trecută au trebuit să se facă cum s'au făcut; după discursul de ieri înțelegem pe deplin de ce la aceste alegeri guvernul și organele lui au despuiat întreg arsenalul de corupere și intimidare. Contelui Tisza trebuia să i-se dea prilej să poată declara, cum a făcut-o ieri, că masele poporului s'au instrăinat de conducătorii lui de până acum și că majoritatea cărturării românești aprobă politica transfugilor. În Bihor și Maramureș doară „grosul poporului și al preoțimii a votat pe față și bărbătește în direcție patriotică”!

A fost nevoie ca în parlament să nu între deputați români, aderenți ai partidului național român, ca declara-

țiile prin cari avea să anunțe contele Tisza schimbarea — „în direcție patriotică” — a opiniei publice românești să aibă măcar aparențele îndreptățirii.

Dupăce însă planul guvernului n'a reușit pe deplin, contele Tisza a încercat să discrediteze reprezentanții noștri parlamentari, spunând că au câștigat încrederea poporului — pe care „n'o merită” — numai prin „mijloace demagogice” și prin „terorism fără suflet”.

Tactica aceasta a contelui Tisza de-a ataca de-adreptul reprezentanții noștri naționali și a-i prezenta drept uzurpatori ai încrederii poporului românesc urmărește o țintă foarte ușor de ghicit. E anticiparea motivelor pentru cari guvernul va încerca continuarea tratativelor de împăcare cu alți factori români, în afară de cadrele partidului nostru național. Nu deputații naționaliști sânt reprezentanții adevărați ai poporului românesc, pentru că ei uzurpă numai încrederea lui! De aceia nici nu putem sta de vorbă cu ei... Acesta e să fie argumentul viitor al contelui Tisza, care recunoaște că tratativele de împăcare au ajuns la un punct mort, dar se vor relua.

Și aici, contele Tisza se incurcă într-o contradicție clasică. Vorbind despre memoriul prezentat de dl Mihu, contele Tisza spune că „pentru a se

putea ajunge la o înțelegere, acest memoriu trebuie supus la niște schimbări radicale, pe cari, între împrejurările actuale, *grosul opiniei publice românești nu le-ar aproba*”. Și contele Tisza face constatarea aceasta în acelaș timp în care declară că „grosul poporului, al preoțimii și al cărturării românești” pretutindeni urmează direcția patriotică.

Dar cine reprezintă oare „grosul” opiniei publice, dacă nu poporul, preoțimea și cărturările românească? Și dacă aceste elemente sânt pătrunse — cum spune contele Tisza — de adevărul „direcției patriotice”, ce nevoie mai e ca „elementele patriotice și mai chibzuite ale societății românești să *prepare* opinia publică românească pentru aceste schimbări?”

Sau poate contele Tisza socotește actualele frământări din sânul partidului național român drept semne ale unei nemulțumiri cu *programul* național? Dacă aceasta este credința lui, se înșală amar și s'a lăsat mistificat de prietenii și sfătătorii săi transfugi. Glasurile de sirenă și apelurile la „elementele patriotice și mai chibzuite” ale societății românești vor răsuna în pustiu, pentru că poporul românesc, credincios programului național, nu recunoaște decât o singură organizație: partidul național-român, al cărui organ autorizat e comitetul național. Frământările cari, durere, ne consumă

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

O mare poetă ignorată.

De Adrian Corbul.

Am trăit mai zilele trecute o întâmplare care mi-a dat de gândit. Mai mult încă, ea mi-a dat de simțit. Și mi-a pornit mintea să viseze la dureroasa glorie a poezilor, la soarta lor de multe ori nemeritată în viață și după moarte.

Era pela patru după amiază. Din cerul mohorât al Parisului ploua o brumă neîncetată, întristând și mai tare casele negre și triste ale unei străduțe vechi ca lumea din dosul lui Hotel de Ville. Umblam în neștire în vâzduhul mohorât de Martie și doar pașii mi-i auzeam pe petrele drumului. În perduta stradă, îngustă de doi coți, nu treceau nici trăsuri, nici automobile. Și nici alți trecători nu erau afară de mine. Doar pe pragul unei prăvăliuțe negricioasă ca o pivniță și la a cărei vitrină murdară se îngrămădeau uniforme roase, săbii ruginite și pumnale ciudate, negustorul, un franțuz bondoc cu barba neagră și creață, cu capul chel și cu o măturică în mână, se uita țintă pe trotuarul de peste drum, legănându-se când pe unul când pe altul din picioarele lui scurte și groase.

Și ceața se lăsa tot mai deasă. Imi fumașem tot tutunul din pipă și aveam poftă să mai fumez. Intrai într-o tutungerie și cerui de câțiva gologani tutun pentru pipă. Tutungiu

cântări buruiana, o învăli în două file de carte și mi-o întinse. Iar eu eșii pe cheiul Senei, lângă Notre Dame și-mi umplui luleaua cu tutun proaspăt.

Apoi pe când fumam, mi-am aruncat ochii distrat pe filele îngălbenite care-mi rămăseră în mâni după ce-mi goli tutunul în tabachere. Dar am tresărit, văzând versuri tipărite pe dânsule. Le-am apropiat de privire cu neîncredere. „Cine știe ce poet obscur și fără talent!” îmi trecu prin minte. Versurile erau scrise într-o franțuzească veche, în limba care se vorbea pe vremea lui Ronsard. Dar cum am citit primele rînduri, nu m'am putut smulge farmecului de a le ceti până la capăt, de a le reciti de două ori, de zece ori și de a da fuga la tutungiu de acum un sfert de ceas, ca să-i cer toate filele cari îi vor fi rămas din carte.

Omul se uită lung la mine, apoi ia trei file izolate ce-i rămăseră pe teighea. Am fost nevoit să-l conving cu multă elocvență că nu-i ceream îngălbenita hârtie pentru speculă, că nu era din cine știe ce ediție prețioasă pe cari s'o fi putut vinde scump. Nu, filele acestea conțineau pur și simplu câteva sonete minunate, de o formă scînteietoare, de un simțământ exaltat și profund, așa cum nu cetisem multe în viață, așa cum de sigur nu există multe în literatura franceză. Și ce e mai ciudat, autorul lor părea a fi fost o femeie, o anume *Louise Labé*, așa cum am putut ceti în fruntea filelor ce le aveam, dar de care nu auzisem pomenindu-se niciodată.

cu toate că cetisem multe în viață și mă credeam în curent cu literatura franceză.

Și cu restul de file în mână am eșit din tutungerie ca un hoț și am dat fuga într-o cafenea obscură, în așteptarea deliciilor pe cari le voi gusta. Am cetit sonetele — vre-o opt la număr — cu o nemărginită fericire. Mintea care le-a conceput a fost de o esență prețioasă; sufletul care le-a animat, de o rară exaltare. Vă spun foarte serios: mi-au venit lacrimile în ochi de atâta gingășie. În clipa când scriu aceste rînduri, o voce ascunsă îmi repetă fragmente din aceste sonete. Și îmi place să-mi înclîpuiesc că sunt departe de a mă înflăcări prea de grabă în materie literară. Am cetit doar atâtea lucruri în viața mea...

Și fiindcă nu știam cine e Louise Labé, am dat a doua zi fuga la Biblioteca Națională — și am aflat.

Ce am aflat? Puțin de tot. Atât numai că Louise Labé căreia i-se mai spunea și *la Belle Cordière* și-a scos primul volum de poezii prin 1549-1550, și că era cunoscută cu Ronsard. Numele acesta interesează de sigur pe Români, căci se știe că Ronsard se crede a fi fost român el însuși, și că-l cheama Banul Mărăcine. În sfârșit — Louise Labé era o crotită de acest mare poet al Franței, cel mai însemnat din Pleiadă... Și n'am putut afla mai mult asupra poetei noastre. Ba da! că-l iubise pe Maurice Scève, un alt poet faimos din timpul Pleiadei, și că lui i-ar fi adresat sonetele ei pline de o așa sinceră exaltare.

atâta energie au la origina lor chiar dorul unei acțiuni mai conștiente și românești.

Dela aceste frământări interne, însă nici contele Tisza nici cei de aceleași principii cu el să nu spere vreun bine pentru planurile lor de spargere a solidarității noastre naționale. Ca în trecut, va găsi în fața sa întotdeauna o singură tabără de ostași credincioși ai programului național.

Și după aceste am putea încheia reflexiile noastre asupra discursului contelui Tisza, dacă n'ar trebui să înregistrăm și un acord final disonant. Luând apărarea „prietenului” său Mangra împotriva demonstrațiilor ostile de cari s'a învrednicit acest transfug din partea tinerimii române, contele Tisza a afirmat că autorii morali ai acestei demonstrații inscenate de „câțiva băețandri necopți și uitați de sine” — sânt deputații români.

Pe cât de firească ne pare apărarea contelui Tisza, pe atât de nefiresc socotim gestul deputatului Dr. Ștefan C. Pop, care a grăbit să declare „pe cuvânt de onoare” că ei n'au avut nici o cunoștință prealabilă despre această demonstrație. Am fi găsit firesc ca dl Ștefan C. Pop să-și împliniască o datorie românească protestând împotriva calificativelor injurioase ce le-a aruncat contele Tisza tinerimii noastre universitare călăuzite de cele mai curate sentimente naționale. Desaprobarea aceasta indirectă o socotim însă cel puțin de prisos.

Cuvânt de îmbărbătare studențimii din Cluj. Societatea academică *Dacia* din Cernăuți a adresat studențimii din Cluj următoarea depeșă de îmbărbătare :

»Societatea academică română *Dacia* din Cernăuți desaproabă actele de șovinism ma-

Ce-ar fi să traduc vre-o două trei — oh! imperfect, o știu bine, și în versuri albe, căci nu pot altfel — pentru cetitorii „*Tribunii*”? Și, mai ales, este o poetă ardeleană de care nu s'a vorbit încă destul și al cărei mare talent, plin și el de o rară exaltare de sentiment, va prinde de sigur, versurile muiate în patimă ale anticei ei con-surori din glorioasa țară a Apusului. Numai că dsoara Maria Cunțan cântă dorul de a iubi, în vre-un ce Louis Labé a cântat patima realizată.

Ascultați dar suspinele unei amante :

De îndată ce'n moalele meu pat
Incerc să caut odihna mult-dorită
Sufletul meu afar' din mine zboară
Și către tine pleacă 'n sbor nebun.

Imi pare atunci că 'n peptul meu, duiosul,
Țin izbândirea dragostei visate
Pentru care atât am suspinat
Că nu mai știu altfel să mai respir.

O, dulce somn, o, noapte a fericirii
Odihnă moale, liniște cerească
Urmați în fiecare noapte visul meu...

Și dacă bieteii inime nebună
Nu-i dat să guste amoru 'n adevăr
Faceți-o, ah! să-l guste în minciună.

Nu știm, acum după mai bine de trei sute șai-zeci de ani, dacă patima frumoasei amante a fost răsplătită; cine poate ști taina fericirii ei? Știm numai atât că arare-ori recunoștința

ghiar față de studențimea universitară română din Cluj și o încurajează pe aceasta în lupta pentru neam».

O bancă româno-maghiară. (?) Citim în *Pester Lloyd*: Din isvor vrednic de toată încrederea primim știrea că contele Ștefan Tisza în legătură cu acțiunea de împăcare se preocupă și de ideia înființării unei bănci româno-ungurești. Banca aceasta își va începe activitatea îndată ce se va putea lega pacea cu Românii și capitalul societății de *cinci milioane* e semnat în mare parte de *de înalții demnitari ai bisericii române* cari au aprobat cu multă însuflețire ideea acestei bănci. Ca sediu se va alege Aradul, Oradea sau Sibiu.

Nu știm intru cât e adevărată știrea acestei mesalianțe; o înregistrăm deci deocamdată fără comentariu.

Criza parlamentară din Austria. Spre ilustrarea situației parlamentare din Austria pot servi cuvintele președintelui Camerei, care a spus în ședința dela 23 Martie că noul termen de ședință îl va fixa ulterior și-l va aduce în scris la cunoștința deputaților.

Criza provocată de Cehii și secondată de altfel de întreaga uniune slavă, are ca motiv atitudinea de dictator a ministrului președinte Bienert față de dieta provincială din Praga, a cărei activitate stagnează în urma măsurilor luate de Bienert.

Și cu toate că Cehii accentuează că nu voiesc să facă obstrucție, atitudinea lor parlamentară dovedește contrarul. Țin vorbiri chilometrice în limba cehă în timpul atât de scump guvernului, care se năzuiește să se voteze cât mai în grabă provizoriul bugetar, fără de care țara va trebui să ajungă în ex-lex.

Intenția Cehilor este să silească guvernul Bienert să-și dea demisia. Față de acest gând guvernul pare a opune disolvarea parlamentului.

Cu ajungerea țării în ex-lex se face mențiune și de paragraful 14 din constituție, afirmându-se că guvernul va profita de acest articol care îi dă dreptul să guverneze prin ordonanțe.

acestor plăceri udate cu lacrimi cari se numesc iubire, s'au tradus în termeni de o melancolie mai pasionată.

Dacă nu vă face nimic, cetiți și următoarea arzătoare și profundă manifestare a unei iubiri de foc :

Atât cât ochi-mi vor ști să verse lacrimi
Regretând clipe trăite lângă tine
Atât cât vocea-mi nu va putea fi 'nfrântă
De hohote și de suspine mii

Atât cât mâna-mi va atinge lira
Pe struna ei să cânte farmecele tale
Atât cât duhul meu nu va ști
Afar' de tine nimic a înțelege.

Atâta timp moartea n'o voi dori!
Când însă ochii-mi vor fi sleiți de lacrimi
Și mâna moale, și vocea mea înfrântă.

Când duhul meu în lumea pământescă
Nu va mai ști da semne de amantă
Ingrească-mi moartea alba lumină 'n zile!

Doamne! câtă simțire în versurile acestei femei! Și când te gândești că nimeni nu vorbește de dansa în Franța. Am aflat, de azi încoace, că Ferdinand Brunetiere, celebrul critic răposat, i-ar fi consacrat un articol prin 1900. Puține rânduri însă. Louise Labé merita mai mult. Sânt azi în Franța nenumărate femei-poete ori romaniere; ei bine, n'ași da sonetele „*Frumoasei Cordière*” pentru multe

Față de obstrucția Slavilor, partidele ce-lalte au luat hotărârea, să protesteze energic împotriva acestei încercări a Slavilor de a câștiga concesiuni în schimbul asigurării activității parlamentare.

Voci de presă.

— *Ziarele ungurești despre discursul contelui Tisza.* —

Deși de proporții mai reduse, vorbirea de eri a contelui Tisza a oferit totuși, prin violența și spiritul ei de o intoleranță fanatică neobișnuită, un bun prilej ziarelor ungurești pentru a-și reedita fiecare gama de tirade șovine și de injurături patriotice din cele mai neaoșe. Pentru a completa prim-articolul nostru de azi și pentru a evidenția și mai lămurit piedecile de ordin psihologic ale împăcării reproducem la vale în rezumat câteva voci ale acestei prese.

Budapesti Hirlep.

Etern neodihmita santinelă a ideii respiră ca ușurată de o mare grijă: contele Tisza nu e omul care să poată realiza pacea. A recunoscut și contele Tisza acum că memoriul dlui Milu (scos la lumină numai prin intrigile dușmanilor păcii) are foarte multe puncte cari exclud ab ovo orice tratative. Dar acest memoriu e absolut greșit și imposibil de tratat chiar prin principiul său fundamental. Căci deși dl Milu nu proclamă ținta partidului național, o servește totuși indirect prin pretențiile ce formulează. Le suntem recunoscători ultraștilor pentru că au zădărnicit acest memoriu. Dar ei l-au zădărnicit pentru un motiv sordid: pacea i-ar lipsi de pâinea ce o câștigă cu agitația naționalistă. Principiul fundamental al politicii contelui Tisza e unitatea națională și înregistrăm cu plăcere desvălirea că și primul-ministru a adoptat acest principiu. Numai în numele acestui principiu se va putea realiza pacea, iar nu prin politica de-a primejdui statul în vreme ce cerem executarea legilor dela el. Formațiuni speciale de drept constituțional nu pot să existe în cadrele statului unguresc. E un adevăr cardinal acesta și cine trece peste el pășește pe terenul trădării de patrie.

Trebuie să-i facem odată față situației in-

volume ale contemporanelor noastre. Căci contemporanele noastre franceze sânt în cea mai mare parte afectate, versul lor n'are căldură, proza lor n'are viguroase. Și încă, vă dau să cetiți sonetele Luizei Labé într'o traducere mediocră — vai! n'am făcut niciodată versuri cu toate că le gust cu fericire... De le-ați ceti în original, în această limbă dulce, naivă, francă, așa cum se scria prin veacul al șai-spre-zecelea!... Cum bunăoară tierțetele din sonetul cel dintâi :

O doux sommeil, o nuit à moy heureuse
Plaisant repos, plein de tranquillité
Continuez toutes les nuiz mon songe ;

E si jamais ma poure âme amoureuse
Ne doit avoir de bien en verité
Faites au moins qu'elle en ait en mensonge !

Mai este încă un sonet al Louise Labé, pe care doresc să vi-l prezint. El se deosebește de cele două precedente, nu prin accent care e de aceeași pasionată melancolie, ci prin tendință. Cele două sonete de mai sus cântă patima, cu o arzătoare supunere față de bărbatul iubit; sonetul de mai jos e vocea orgoliului ei, orgoliu în iubire, orgoliu până și în cântă. Dar să-l transcriu. El se adresează de dată asta soațelor ei :

Nu mă muștrați, Femei, dacă am iubit
Dacă am simțit flăcări arzătoare
Și dureri mii, și chinuri ascuțite
Dacă în plâns mi s'a scurs vremea mie.

sutenabile ca, rase cari pe teritoriile locuite de ele fac cea mai neîndurată politică națională să vestească lumii fără încetare că Ungurii sunt călăii lor. Ar trebui să tratăm neamurile nemaghiare întocmai ca Români pe Unguri, Germanii pe Poloni, Croații pe Sârbi, Polonii pe Ruteni și Sârbi pe Italiani. Dar în Ungaria nu există prigoniri naționaliste. Presa naționalităților își permite o neobrăzare pentru care în alte state autorii n'ar fi internați în comodele temnițe ale statului, ci expulzați de-adreptul, iar ziarele desființate.

Noi, Ungurii, răbdăm însă cu o răbdare miraculoasă, deși sântem mereu calomniți. E o problemă aici cu care bărbații de stat unguri ar trebui să se ocupe mai serios.

Vorbirea contelui Tisza ne dă satisfacție numai pentru un restimp de 24 de ceasuri, decumva nu va fi urmată de măsuri, de fapte. Ne mai aducem aminte viu încă de Coloman Tisza, cari găsea mai cu ușurință tonul față cu naționalitățile. Și pe-atunci se iveră din când în când necesitatea, ca primul-ministru să se ocupe cu chestiunea de naționalitate. Tisza tatăl i-a amenintat însă pe agitatori cu rigoarea legii, cu mânia națiunii, care va spulbera pe agitatori. Guvernamentalii și opoziția l'au aplaudat cu acelaș entuziasm și afacerea era încheiată pentru un an doi. În restimp conducătorii naționaliști au înființat bănci ca „Albina” și „Tatra”, iar Coloman Tisza cumpăra dela „popi” pe alegătorii „valahi” și popii liferau apoi deputați guvernamentali berechet.

Câți ani sânt de-atunci? Multă vreme a trecut înzădar și azi sântem tot acolo, unde eram și poate și mai în urmă. Dacă n'ar fi ultraiștii nebuni, cari prin lărnuiala lor abat atențiunea dela munca productivă a elementelor naționaliste serioase, azi n'am mai vorbi în Cameră de o chestiune a naționalităților. Numai măsurile energice mai pot asana situația. Întrebați pe Apponyi ce a experiat în America. Acolo autoritatea statului, deci a elementului englez (!), e absolută și limbile singuraticelor frânturi de popoare sânt limitate la cadrele vieții particulare. Puterea statului scade în proporție cu intensitatea tendințelor de ai însuși o parte din această putere. De aci începe apoi procesul de disoluție în toate domeniile vieții sociale.

Națiunea maghiară e paznica acestei puteri, a acestei comori de care se vor bucura și neamurile nemaghiare, dacă vor să fie fii credincioși ai patriei. Iar cine nu e credincios constituie un factor primejdios pentru stat și

în consecință trebuie distrus, trebuie să dispară de forța legilor superioare ale evoluției omenești.

«Az Ujság.»

Ziarul acesta care s'a întemeiat sub egida contelui Tisza i-a rămas un aderent fidel până în ziua de astăzi. E numai firesc deci că-i aprobă și așează în lumina cea mai favorabilă toate declarațiile.

Chestiunea de naționalitate — începe — e cea mai complicată dintre toate, și poate tocmai grație acestei împrejurări se agață toți neclamații de ea, dând fiecare o soluție „singură cu putință”. Dificultatea chestiunii nu rezidă însă în principiul național unguresc, ci în multilateralitatea și diversitatea tendințelor de care sânt stăpânite neamurile nemaghiare. Punctul de vedere unguresc n'a formulat nici odată pretențiuni imposibile față cu naționalitățile. Toată istoria Ungurilor reoglindește numai toleranță. Dacă factorii conducători ai ungarilor ar declara că împlinesc toate dorințele naționalităților, până la limita extremă reclamată de integritatea statului, abia atunci ne-am convinge că nici politica aceasta sinucigașă n'ar mulțumi pe naționalități. Iată de pildă Români. Ei reprezintă trei categorii. În cea dintâi vedem pe cei cari geograficește stau mai aproape de noi. Aceștia cer numai recunoașterea egalității lor de drepturi sau cu alte cuvinte garanții pentru existența lor ca rasă deosebită și aceasta sub scutul statului ungar. Cei din categoria a doua, ardelenii, cer deja autonomie și instituții naționale neatârinate. În sfârșit cei mai îndepărtați de noi, cei din categoria a treia sânt stăpâniți de curente iredentiste. Aceștia nu s'ar mulțumi decât putând să rupă a treia parte din Ungaria pe seama lor și aceștia sânt adevărata piedică, această stimulează pe toți Români.

Punctul de vedere al contelui Tisza n'a fost înțeles. El nu a ținut să scormonească bazele integrității naționale ale statului. Dar Români i-au opus dezideratele lor extremiste și iredentiste, dezideratele teroriștilor din categoria cea de a treia. Exponentul acestor teroriști a fost și deputatul Vaida dăunând în Cameră și încă și mai mult manifestanții, cari au insultat pe Mangra, care de altfel e un român inacceptabil. Au fost lucruri cu adevărat scârboase acestea și ele au stricat foarte mult cauzei Românilor din Ungaria. Au avut totuși și un bun rezultat: contele Tisza a fost necesitat să-și exprime mai concis părerile în chestiunea românească.

„Az Ujság” evidențiază părerile contelui Tisza — bine cunoscute nouă — și concludă că Români și Ungurii vor trebui odată să se înțeleagă pentru că înțelegerea e reclamată de o forță superioară: identitatea de interese vitale între Români și Unguri. Când Români se vor împăca cu Ungurii, vor avea cea mai largă libertate pentru dezvoltarea lor socială, culturală și economică, iar Ungurii, scăpați de grija intențiilor dușmănoase ale Românilor, nu vor mai avea nici un motiv să-i asuprească. Politica contelui Tisza e concepută între cadrele reale ale posibilităților politice.

«Pesti Hirlap»

Ziar inspirat ca'totdeauna de cel mai gros șovinism combate cu tărie până și încercarea de-a înfăptui vre-o apropiere între Unguri și Români. În consecință se ocupă numai de partea personală a chestiunii și-i contestă contelui Tisza orice drept de-a iniția tratative de pace în calitate de „om particular”. Spune că alurele de diplomație astută îi sânt de prisos contelui Tisza — și că acele misterioase stadii ale tratativelor aparțin publicității. Opinia publică maghiară nu poate tolera ca oameni nechemați să-i păgubească interesele de viață. Căci dacă le-am oferit Românilor minimumul de concesiuni, le va crește numai pofta și vor veni cu noi pretenții. Români, și în general nici o altă naționalitate, nu vor putea fi mulțumiți niciodată. Politica de concesiuni ar degenera în progresiune geometrică până la spargerea cadrelor statului. Coloman Tisza dacă ar putea să vadă că pe ce cale primejdioasă se îndeltnicește fiul său-i-ar aplica fără îndoială palpabile măsuri de corecțiune.

Voci antișovine.

«Világ».

Ziar redactat la cel mai intelectual nivel în presa ungurească, a găsit singurul, nota potrivită, satira:

Cine voiește să secrete în parlament glorie ieftină — spune, — trebuie să lovească numai în naționalități și mai cu seamă în Români. Curg atunci aplauzele din abundență iar uralele se ridică ca un uragan, de care se clatină pereții, împodobiți cu podoabe false, ai parlamentului.

Așa s'a întâmplat și azi, cu vorbirea lui Tisza; cu cât ataca mai vehement pe Vaida și soții lui, cu cât își arăta disprețul într'un mod mai bătăran, cu atât creștea și manifestarea recunoștinții partidului.

Mulți se încercau se ghicească de ce a vorbit oare Tisza astăzi când nu i-a fost dată nici o ocazie și nici un motiv deosebit.

Tisza și-a motivat rolul de azi prin mistificarea din partea unora a tratativelor lui de pace, pe cari voiește să le pună în adevărata lor lumină incontestabilă. Înainte de ce ar fi făcut aceasta și-a făcut încă odată mărturisirea politică în chestia naționalităților; asigurarea unității naționale a statului maghiar și asigurarea tradițiilor naționalităților în chestii de limbă și alte privinte. (A lăudat apoi pe Sașii și pe oratorul lor de ieri, Rudolf Schuller. Schuller care ședea în rândul prim, i-a mulțumit cu un așa adânc compliment, că era aproape să se lovească cu nasul de fotoliul ministrului Székely).

A urmat tratative cu Mihai, spune Tisza mai departe, cari au eșuat în urma atitudinii ostentative a unora, și în urma publicării memoriului, care cuprindea pretenții absurde. A adus laude lui Mihai, în schimb ataca mereu pe membrii clubului naționalităților.

Tisza a terminat între urale nesfârșite, dar cei cari l-au aplaudat știu, că războiul de azi a lui Tisza a tăiat în două firul încercărilor păciuitoare.

«Neues Pester Journal».

Ziarul evreilor sionisti, pripășiți supt aripele ideii de stat, „Neues Pester Journal” arată în legătură cu vorbirea de ieri a lui Tisza imposibilitatea unei împăcări în felul dorit de lea-dări politici maghiari și români, punând față în față pe reacționarul Tisza și pe democratul Vaida. Spune că neînțelegerile dintre cele două neamuri trebuie căutate în cauze economice, cari au mărit tot mai mult contrastul între popoarele conlocuitoare.

Guvernele au dus totdeauna o politică economică în interesul câtor-va oameni, a agrarienilor, nizuindu-se a fi susținută această politică detestabilă și la comitate. Și ce le pasă lor că poporul sărăcește din zi în zi, că tot mai mare e numărul emigranților, că chiar puterea statului scade în fața atâtor greutăți? Și că această politică este susținută mai ales în ține nuturile naționalităților o dovedește și statistica recentă. În comitatele Arad, Szepes, Sopron, Pressburg, Timiș și Torontal, unde naționalitățile sânt mai puternice, numărul locuitorilor, — dacă nu este acelaș ca acum zece ani arată o creștere disperentă.

„Să se facă numai o încercare cu o politică economică rezonabilă și cu o politică administrativă folositoare cetățenilor, și atunci va veni dela sine înțelegerea cu naționalitățile cu toată împotrivirea exaltațiilor naționalisti și șoviniști, cari își vor pierde pentru totdeauna terenul de sub picioare”.

«Népszava».

Ziarul socialist „Népszava” sub titlul: „Când răcnesc magarii se strică vremea” spune că noua ieșire a contelui Tisza în chestia împăcării a fost provocată nu de comunicațiile apărute în presa de până acum, nici de vorbirile celorlalți farsori politici ci mai mult de mândria jignită „a turmentatului apostol” dela Geszt, care în manifestația înscenată de Români contra trădătorului Mangra își vedea zădărnici planul de a abate masele românești dela lupta pentru votul universal, ca pe

Vai! numele nu mi-l roștiți cu silă
Dacă am greșit — căci sufăr și acuma
Nu-mi înțețiți această suferință.
Gândiți-vă mai bine că Amorul

În voi poate aprinde jarul lui Vulcan
Și pe Adonis să vi-l scoată'n față.
Astfel c'ați îndrăgi mai mult ca mine.

Fără a avea totuș prilejul meu
Și nici patima mea înfrigurată,
— Dar nici durerea mea nu v'o urez.!

Încheiu. Ce-ași putea scrie mai mult? Accentele Luizei Labé n'au nevoie de comentarii. Poezia vorbește prin ea însăși. Doar că din parte-mi sânt mulțumit că m'am plimbat zilele trecute pe o vreme de ceață și singurel, prin străduțele din dosul lui Hotel de Ville... În filele îngălbenite, stăsiate pe alocuri, de pe teigheana tutungiului le păstrez cu pietate.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăcere în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

urmă să-i atragă în mrejele clicei imperia-
liste.

Cu vorbirea de jeri — spune „Népszava“
ne putem convinge odată mai mult, că în-
treagă acțiunea de împăcare — inițiată de
contele Tisza — nu este de cât o meschină
încercare de corupție de roadele căreia nu
s'ar fi bucurat masele largi ale poporului, ci
cel mult o parte a transfugilor arizi să îm-
partă sinecurele comitatense cu oligarhia un-
gurească. Din această vorbire perfidă vor
ghici, și cei mai scurți de vederi, cinstea in-
tențiilor „adevăratului prieten al Românilor“
care cu toate acestea nu se sfieste să asume
urgă procurorilor și a jandarmilor asupra
celor cari au dat trădătorului Mangra dreapta
răsplată.

Deputații noștri în mijlocul studenților.

— O decepție. —

Budapesta, 22 Martie.

Când se țineau ședințele delegațiilor am cetit
cu multă amărăciune și invidie rapoartele gaze-
telor de aici asupra conferențelor pe cari le-au
ținut deputații cehi studenților slovaci. Mă gân-
deam cum înțeleg acești oameni să folosească
orice prilej pentru o frumoasă agitație națională
și cum pierd deputații noștri o mulțime de pri-
lejuri cari li-s'au îmbiat și li-se îmbie de atâția
ani încoaci. Noi studenții universitari cari urmă-
rim viața noastră națională am ajuns de multe
ori la adevărată desperare din pricina completei
desorientări în care ne aflăm, în ceiace privește
luptele noastre politice, economice și culturale.
Deputații noștri cari sunt în stare și au datorința
să cunoască împrejurările vieții noastre publice,
puteau să ne adune din când în când și să ne
lămurească asupra problemelor economice bună-
oară, pe cari trebuie să le urmărească orice ro-
mân conștient.

Noi am fi ascultat expunerile în orice caz
pline de știință serioasă, ale deputaților noștri,
ni le-am fi însușit și le-am fi popularizat. Am fi
cercat de bunăsimă să ne preocupăm de aceste
probleme și deputații actuali nu numai că ar fi
săvârșit o temeinică muncă națională, dar ar fi
făcut și o serioasă școală politică viitorilor de-
putați și fruntași naționali.

Ne-am bucurat deci când s'a zvonit zilele tre-
cute că deputații noștri se vor coborî în mijlo-
cul nostru. Ne-am adunat mulți deși se spunea
că va fi o simplă cină comună, fără vorbiri. Cea
mai curată expresie a bucuriei noastre a fost
aplauzele și aclamațiile cu cari i-am primit. Și au
vorbit deputații noștri spre cea mai mare — de-
cepție a noastră. Da, decepție, pentru că deputații
noștri, în loc să ne lumineze asupra dezastru-
oasei noastre lipse de organizare, în loc să ne
vorbească despre pierderea celor cincisute de
școale și despre remediul împotriva acestei pier-
deri, în loc să ne deslușească asupra mult trâm-
bițatei chestiunii a împăcării, în loc să se pre-
zinte în mijlocul nostru cu chestiuni serioase,
vrednice de situația lor de deputați și de dorul
nostru după îndrumări serine, dlor ne-au ex-
ploatat curățenia noastră sufletească, s'au blosit
de modestia noastră impusă față de d-nealor și
au înscenat o demonstrație împotriva „Tribunei“.
Am cu mult mai mult respect pentru deputații
români, cari sunt aleșii unui neam, decât să dau
curs liber întregii mele indignări împotriva as-
torfel de proceduri. Sunt cu mult mai tânăr de-
cât domnii deputați, dar chiar în tinerețea mea
nu aș fi capabil de atâta patimă, aș putea să zic
copilărească.

Voi da aici un scurt raport asupra acestui
întruniri, pentru publicul românesc și chiar și
pentru domnii deputați, cari în ore mai liniștite
se vor uita în această oglindă și se vor umili
văzându-și fețele atât de transfigurate de uritul
sentiment al patimei.

După scurta alocuție a unui student s'a sculat
dl Dr. Teodor Mihali, care a vorbit pe larg sfă-
tuindu-ne părănteste să ne vedem de cariere și
să ne ferim de „idei prea moderne“. N'a prea
lămurit veneratul președinte al clubului parla-

mentar, cari sânt aceste idei prea moderne, dar
din felul cum spunea că »merge tranziția dintr'o
epocă într'alta« când »se observă câte-o confuzie«,
am înțeles că era o fină aluzie.

Di Dr. I. Suciu a fost mai explicit. Dsa ne-a
povestit îndușoșat de »insuflețirile mărunte«,
cari îl încercau odinioară și pe dsa. Erau vre-
muri când »înjuram partidul și pe toți preșe-
dinții«, dar experiența vieții m'a potolit, m'a cu-
mințit, ne-a spus dsa resemnat. D Suciu a fost
aplaudat, deși unii studenți mai bătrâni făceau
glume, spunând că tinerețea dsale a ținut până
mai acum trei ani, când înjura încă președinții și
ar fi voit — dacă putea — să se retragă din
viața politică. Organizarea partidului solicitată
acum de »Tribuna«, nu era pe atunci, ce-i drept,
cap de acuză de tradare națională.

A urmat dl Vaida. Dsa era eroul zilei, fiindcă
vorbiase în parlament. Aplauze nesfârșite i-au
anticipat discursul. Di Vaida a vorbit mult și cu o
patimă care-l caracterizează. Făcea gesturi largi
și ce e mai interesant și mai dureros, dsa nu
s'a mulțumit cu aluziile tovarășilor dsale, ci a
declarat dela început că »chiar și pe socoteala
popularității va spune adevărul«.

Adevărul tristul dsale adevăr era, că astăzi
când ne aflăm în fața unui eveniment istoric
cum este lupta pentru sufragiu universal, niște
»ziariști începători«, niște »gazetari de cafenele«
cearcă »cu viclene uneltiri« să submineze într'un
mod criminal existența comitetului partidului na-
țional, comitet căruia conferința partidului na-
țional din 1905 »i-a dat absolutul cu mulțumită«
și l-a reales. Acești »nepricepuți zbiară prin ar-
ticle bombastice: Haid să ne primenim!«
In aceste vremuri de răstriașe, fac acești indivizi
pe fruntașii neamului nostru »pungași de bani
publici«, iar față de Dr. Iuliu Maniu comit
»blasfemia de-al numi »mistificator«.

Di Vaida face apel la noi, să avem încredere
în dnealor, cari nu urmăresc scopuri personale,
pentru că Gh. Pop de Băsești și Dr. T.
Mihal, cari și-au făcut deja testamentul își
lasă toată averea în fundații pentru tinerețea
română.

Pe cum se vede din rezumatul acesta fidel și
din frazele subminate, autentice, ale dlui Vaida,
dsa s'a ținut de ce promitea la începutul dis-
cursului. Au mai urmat vre-o câteva cuvinte
auto-biografice și o insuflețită laudă la adresa
dlui A. C. Popovici, »marele dascăl« al dsale în
politică genul politic, sfântul apostol«, cum
spunea dsa.

Di Vaida a mai spus în cursul vorbirii și o
mică ironie la adresa Dlui Dr. I. Mihal și a
altora, cari se plimbă pela Abazzia, Rivira.
Aceasta față de dsa, care nu pregetă să scur-
teze zestrea copilei dsale prin jertfele pe cari
le aduce.

Di Dr. Ștefan C. Pop a fost și mai vehement
în expresii, în gesturi și în glas, care are un
volum remarcabil. Dsa a apoteozat lupta părinte-
lui Lucaciu și a spus să nu ne temem, căci se
vor îngrăii Dnealor ca »mestecătorii de venin să-și
iee răsplata«. Fiindcă era ultimul orator, se în-
țelege, a trebuit să spună că n'au venit să se
justifice în fața noastră.

A mai vorbit dl L. Bolcaș, care a cercat să
domolească impresia discursurilor anterioare.

Astfel s'a petrecut această întrunire care era
mai bine dacă nu se făcea.

Adorabilii noștri deputați poate că nu ar fi
ținut să coboare certurile odioase din vremea
din urmă și'n mijlocul nostru, dacă ar fi auzit
păreri tinerilor după discursul din Camera al
Dlui Vaida. În care atacase odată »Tribuna«. Iar
dacă ar fi auzit dnii deputați discuțiile aprinse
ale băieților cari se răstirau în grupuri ar fi avut
prilejul să încaseze păreri puțin favorabile atitu-
dinii dnealor.

Un student.

Am asistat la un spectacol disgustător. Laude!
Laude și iar laude a adus unul celui alt. Și toți
în cor hulă, batjocură și exterminare la adresa
celor ce simt și vorbesc ca »Tribuna«.

Am fi răspuns și noi, dar teama de a nu ne
face de batjocura străinilor prin provocarea unui
eventual scandal, — ni a reținut. Am fi luat în
apărare cu armele argumentelor și a convingerii,
nu a sofismelor fortăreața cea mai puternică a
vieții noastre naționale, mândria neamului ro-
mânesc, scumpa și fainică »Tribuna«.

Ție fainică »Tribuna« îți zicem, ceeace nu m'au
lăsat colegii mei să spun în aceea sară: Înainte!

Tinerimea conștientă de sine și chemarea ei e cu
tine, și fiind ea cu tine, sunt tot cu tine și pă-
rinții ei, neamurile, satele, ținuturile ei,

Jurăm că-ți vom fi apărători neclintiti, împo-
triva celor ce te hulesc pentru dreptate!

Alt student.

Circulara P. S. Sale Episcopului Miron din Caransebeș.

P. S. Sa Episcopul Miron din Ca-
ransebeș a lansat un apel către pu-
blicul românesc, îndeosebi însă către
clerul din binecuvântata dieceză a
Caransebeșului, chemându-l să vie în
ajutorul așezămintelor bisericesti și
culturale din centrul diecezei.

În cuvinte călduroase și convingă-
toare, P. S. Sa arată starea deplorabilă
a așezămintelor din Caransebeș, care
le pune în neputință de a-și putea înde-
plini marea misiune religioasă și
culturală.

„N'avem cancelarii pentru trebuin-
țele administrațiunii centrale... „N'a-
vem de unde îmbunătăți cât de cât
salarele profesorilor și ale oficiali-
lor consistoriali de sus până jos“...
„N'avem un edificiu seminarial co-
respunzător“... „N'avem destule mij-
loace pentru ajutorarea școalelor,
învățătorilor și catihetilor“... strigă
într'un elan de nobilă îndurerare cu-
vântul arhieresc.

Și acest centru episcopesc, cu ace-
ste biete instituții, este chemat să facă
educația culturală și națională a unui
popor de peste 400.000 de suflete ce
se află în razele sale. Citiți numai cu
atenție cuvintele P. S. Sale din care
strigă par'că și un glas de osândă:
„Sala de studii, în care au să se
facă preparațiile pentru școală, nu
e suficientă... așa încât sântem siliți
a studia în refectorul umed și rece
sau întunecoasa odaie a servitoru-
lui; ba ce e mai mult se studiază
și în pod la luminare, unde veșnic
e curent. Starea zidirii e sub critică.
Pe la ferestii vântul intră în liberă
voie; la ușe deasemenea. Plafonul
ne amenință cu cădere; cuptorul...
fumegă. Dormitorul se află în ace-
laș hal ca sala de studiu cu adaosul,
că nu ne putem scăpa de du-
hoarea infiltrată în pereți. Ne sculăm
cu capul turmentat atât de duhoare
cât și de fum“.

Nu a trecut un an de când P. S.
Sa Episcopul Miron a urcat scaunul
episcopesc din Caransebeș și iată îl
vedem la muncă. Sântem încântați că
nădejdiile legate de dânsul încep să
se înfăptuiescă. În fruntea marelui ac-
țiuni, pe care o inițiază pentru ridi-
carea Caransebeșului, a reședinței sale
episcopesti s'a înscris cel dintâi cu
suma de 5000 cor. Nu ne îndoim că
glasul său convins, inteligența sa
creatoare și puterea tinăra de muncă
a episcopului de lume nouă, va trezi
însuflețirea necesară în sufletul miilor
săi de credicioși pentru a putea în-
făptui marile probleme ce își fixează.

Românii de pretutindeni chiar cre-
dem, că n'ar plăti decât un tribut ono-

rific cătră cultura românească, ascultând chemarea luminatului arhieru și dând obolul lor pentru aceasta arzătoare lipsă a culturai noastre naționale. Iată textul circularului P. Sfinției Sale:

MIRON

din mila lui Dumnezeu și voința cierului și-a poporului drept-credinciosul episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Tuturor dignitarilor bisericești, deputaților sinodali, asesorilor consistoriali, protopopilor tractuali, comitetelor parohiale din singuraticile comune bisericești, întreg clerului pastoral și iubitelui popor credincios din eparhie.

Dar și milă dela Dumnezeu, părintele nostru cel din ceruri!

Simțul răspunderii mari, ce ne apasă umerii pe urma grelei chemări, încredințate Nouă, sfințicilor Noștri și tuturor frunțașilor, trimeși de cler și popor în marele sfat al întregii vladicii, numit sinod eparhial, ne-a îndemnat, ca — întrunindu-ne cu toții împreună — să ne stătuim asupra mijloacelor și căilor, pe cari mai bine și mai cu nădejde am putea asigura și întării temelile viitorului bisericeii noastre și a credinciosului ei popor.

După lungi și amănunțite desbateri am ajuns la acel sfârșit, că așezămintele noastre bisericești și culturale din centrul episcopiei noastre au să se lupte cu cele mai mari greutăți și lipse, cari împiedecă pe cei dela cărma bisericeii noastre dela realizarea unui progres mai vădit, ba uneori apăcesc chiar și mersul normal al afacerilor curente. Și știut este, că centrul episcopiei noastre — unde residă episcopul cu sfințiciei și împreună-muncitorii săi, este capul întregului nostru organism bisericesc, chemat a croi planurile și căile pentru nimicirea tuturor relelor încuibate în sânul credincioșilor, pentru curățirea holdei sufletestei a poporului, de toate buruienile otrăvitoare, și pentru îndreptarea lui pe calea ce duce la înaintarea în cele morale, culturale și economice. Știut este, că centrul episcopiei are să formeze inima, care trebuie să încălzească pe toți conducătorii poporului — preoți, învățători și frunțași — și să-i însuțelească la muncă neobosită pentru binele celor ce formează biserica cea vie a episcopiei întregi. Astfel — călăuziți de acest adevăr — cu toții trebuie să ajungem la convingerea, că lipsele așezămintelor din centrul episcopiei trebuiesc grabnic înlăturate. Toți — cu mic cu mare, singuratici, precum și comunele bisericești și toate corporațiunile din ele — trebuie să ne sară în ajutor, căci acolo, unde este capul și cărma bisericeii noastre, acolo trebuie să fie puterea și fala vladiciei întregi.

Cine vrea să ne cunoască episcopia noastră, vine la centrul ei, ca să vadă, ce-i putem arăta?

În concluzul măritului sinod eparhial Nr. 45/1910 astfel se zugrăvesc multele din trebuințele episcopiei noastre „... n'avem de unde îmbunătăți cât de cât salariile profesorilor și ale oficialilor consistoriali de sus până jos”, și astfel la slujbe cu plată puțină abia se găsec bărbați potriviți pentru ele; „n'avem un edificiu seminarial corespunzător... și internat de dai Doamne, nici pentru elevii din secțiunea teologică, nici pentru cei din secțiunea pedagogică”, și de-aceia mulți fii buni ai eparhiei noastre să feresc de aceste cariere, iară cei ce vin la teologie și pedagogie sânt stingheriți în ocupațiunile și traiul lor din seminar, prin neajunsurile, ce le întâmpină din lipsa unei clădiri unitare și potrivite; „n'avem cancelării pentru trebuințele administrațiunii centrale”, din care cauză se împiedecă munca și se întârzie rezolvarea afacerilor; „n'avem destule mijloace pentru ajutorarea școalelor, învățătorilor și a catichetilor”, din care cauză în unele sate sărace tinerimea rămâne lipsită de razele luminoase ale culturii, iară în altele crește fără a se împărtăși de cunoștințele credinței strămoșești. Și — precum în natură, fără lumină și căldură

nu să desvoaltă plantele și ierburile, — așa și tinerimea — lipsită de lumina minții și căldura credinței străbune — nu va putea deveni taria și scutul familiilor, a bisericeii, a neamului și a patriei.

Pentru acoperirea succesivă a acestor trebuințe, sinodul hotărăște a se întemeia un nou fond eparhial. Temelia acestui fond am pus-o însu-mi, subsemnatul episcop, cu 5000 Cor. dimpreună cu alți frunțași, clerici și mireni, a căror scontribuirii s'au urcat cu sfârșitul anului trecut la însemnata sumă de peste 70.000 Cor. Din aceasta și până acuma am ajutat mai multe parohii sărace, ca să-și poată clădi școale corespunzătoare legilor și cerințelor pedagogice, și ca să nu pierdem aceste așezăminte ale bisericeii.

Internatul, de care eparhia noastră dispune astăzi este de tot necorespunzător. Dar să nu-l descriem Noi, ci să ascultăm glasul elevilor clerici, cari locuesc azi în el. Iată cum îl descriu:

„Sala de studiu, în care au să se facă preparațiile pentru școală, nu e suficientă... așa încât sântem siliți a studia în refectorul umed și rece sau în întunecoasa odaie a servitorului; ba ce e mai mult se studiază și în pod la luminare, unde vecinic e curent. În o astfel de situație nu numai că nu putem satisface cerințelor înalților noștri dignitari în cece privește progresul în studii, dar ne atragem și diferite morhuri, cari ne îngreunează și mai mult împlinirea datoriunțelor... Starea zidirii ca atare e sub critică. Pe la ferești vântul intră în liberă voie; la ușe de-asemena. Plafonul ne amenință cu cădere, cuptorul... fumegă. Dormitorul se află în același hal ca sala de studiu cu adaosul, că nu ne putem scăpa de duhoarea infiltrată în pereți. Ne sculăm cu capul turmentat atât de duhoare cât și de fum”.

Iată, iubit cler și popor, glasul de tânguire al propriilor Voștri fiii și nepoți. El trebuie să Vă pătrundă la inimă și să Vă predisună la jertfe pentru zidirea unui Seminar episcopesc, care să facă cinste unei eparhii de peste 400.000 suflete, așezate în aproape 400 comune bisericești nu din cele mai sărace, ba unele chiar cu bună și înfloritoare stare materială.

Iată, iubitelor Noștri credincioși, cuvântul pentru care Noi ținem de una din cele mai arzătoare trebuințe a episcopiei noastre, zidirea unui seminar.

Eu zic, că putem, numai să voim, numai să ne știm însufleți unii pe alții pentru mărețul scop.

„Demnitatea preoțească întrece pe ori care alta, deci să recere, ca celce o are să servească tuturor de model”, zice un sf. Grigorie; iar într'un internat ca cel descris cu greu se vor putea pregăti clericiei pentru înalta și greaua lor chemare, ca să devie „lumina lumii și sarea pământului”.

Cu deplină încredere în spiritul și iubirea de jertfă a clerului, poporului și a tuturor frunțașilor lui din acest frumos și în mare parte mănos și binecuvântat colț de țară al iubitei noastre patrii, Ne îndreptăm și noi glasul Nostru părintesc cătră toți fiii vladiciei noastre, chemându-i pe toți — cu mic cu mare, tineri și bătrâni, bărbați și femei — la contribuire pentru noul fond eparhial și îndeosebi pentru zidirea unui seminar episcopesc.

O fac aceasta — îndatorat de concluzul măritului sinod eparhial Nr. 45 din 1910, adus pe temeiul punctului VIII, din „dispozițiunile generale” ale „Statutului organic”. Anume la propunerea și dorința noastră de a fi însărcinat consistorul eparhial cu îndeplinirea unei colecte generale în scopul întemeierii unui fond nou pentru acoperirea trebuințelor arzătoare atinse mai sus, sinodul a hotărât astfel: *Sinodul eparhial, ascultând cu vie atențiune această nobilă și frumoasă dorință a Preasfinției Sale dlui episcop Dr. Elie Miron Cristea — între aplauze unanime — cu adâncă recunoștință și mulțumită primește donațiunea de 5000 cor. și decide, ca Con-*

sistorul diecezan să lanseze o colectă-apel spre realizarea dorinței Preasfinției Sale: întemeierea unui fond eparhial special”.

„Unanimele aplauze”, cu cari a fost primită această propunere, așa dori să se prefacă în unanime contribuiri ale tuturor credincioșilor din eparhie, și atunci scopul măreț e aproape de întrupare.

Un adânc simț de recunoștință Ne cuprinde față de nemuritorii Noștri înaintași în scaunul arhieresc, episcopii Ioan și Nicolae, dintre cari mai ales primul episcop național, fericitul Ioan Popasu, luptând cu mari piedeci și negăsind în centru aproape nimic, — ne-a creat așazicând din nimica și ne-a întemeiat așezămintele și fondurile ce le avem. Neînchipuit de grele, uriașe chiar, și azi de noi aproape neînțelese, erau greutățile între cari a lucrat el și preoțimea sa. Generația lui și în asemenea împrejurări maștere și-a făcut datorința, lăsându-ne moștenire — pe lângă iubirea nețărmurită de biserică, neam și patrie — și însemnate așezăminte. Binecuvântată să fie în veci amintirea vrednicilor noștri înaintași!

Acum a sosit rândul nostru, a fiilor de azi ai sf. noastre biserice. Acuma deci a sosit vremea, ca să ne arătăm și noi vrednici de nemuritorii noștri părinți și înaintași. Acum ni-se îmbie cel mai binevenit prilej, ca să dovedim — nu dela gură — ci prin fapte și prin jertfe, cum ne iubim biserică și legea strămoșească?

Iubiților credincioși!

Dacă în centrul episcopiei noastre n'am avea lipse mari — precum de fapt avem, — dacă am dispune de cuvintele fonduri, din cari să zidim un seminar potrivit împrejurărilor noastre: — Noi și atunci Ne-am îndrepta glasul Nostru cătră toți credincioșii eparhiei. Iată de ce? Noi, vrem, că la seminarul, ce se va zidi fiecare suflet dreptcredincios român din întreagă vladicia să deie ceva ca să aibă toți conștiința, că au contribuit fie și numai cu o cărămidă la ridicarea acestui templu de cultură românească. Această conștiință va face apoi, ca seminarul să devie în ochii tuturor credincioșilor noștri semnul văzut, simbolul unității noastre bisericești-culturale, închiegându-ne „dela vladică până la opincă” prin dragostea cătră așezământul cel mai de căpetenie al episcopiei întregi.

Ași fi dorit, că mai de mult să emit acest apel cătră obștea noastră dreptcredincioasă, dar m'au reținut deoparte vitregile împrejurări, potopul, care s'a deslănțuit peste o parte a eparhiei noastre anul trecut, iară de altă parte am crezut, că tocmai postul sf. Invieri este timpul cel mai potrivit, să atrag luarea aminte a credincioșilor Noștri și asupra trebuințelor sufleteste ale omului, îndemnându-i la jertfe pe altarul culturii noastre bisericești. Nici când nu sântem datorii mai mult ca tocmai în acest s. post „a lăpăda dela noi toată grija cea lumească” și a urma sfatului s. evangelist Mateiu, care în evangelia, ce se cește în Dumineca înainte de apucatul postului ne grăiește astfel: „Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde moliiile și rugina le strică... ci vă adunați vouă comori în ceriu, unde nici moliiile și nici rugina nu le strică și unde furii nu le sapă, nici le fură”.

Cu aceste cuvinte evangelice Vă îndemn și eu, Iubiților Credincioși, ca să nu Vă gândiți numai și numai la adunarea de bogății, de comori aici pe pământ, ci să jertfiți și pentru trebuințele noastre sufleteste, pentru așezămintele de cultură, fără de cari nici un neam și nici o biserică nu poate exista. Din câștigul vostru, din bogățiile, ce Vi le-a dat Dumnezeu, să jertfiți cât mai mult și pentru scopul, că Vi-l'am arătat, și îndeosebi pentru școala cea mare, din care au să iasă povătuitorii Voștri și ai urmașilor Voștri, au să iasă ceice vor lucra pentru luminarea Voastră și pentru mântuirea sufletelor Voastre. Deci — cecece dați pentru seminar și creșterea conducătorilor — vouă înși-Vă Vă dați.

Și darul cel mai mic va fi bineprimit, ca și dinarul văduvei din sf. evanghelie; iară dela

ceice i-a dăruit Dumnezeu cu stare mai bună, să și cere mai mult.

Cine va scrie la timpul său istoricul zidirii seminarului, acela va cuprinde în cartea sa numele tuturor dăruitorilor; iară numele preoților, frunțașilor, comunelor și corporațiilor, cari vor dăruia cel puțin 1000 cor. se va săpa cu litere de aur în tablele de marmoră din sala festivă a seminarului, sau dela intrarea principală.

Sumele mai mari se vor putea solvi în curs de 3 ani, încât dăruitorii să nu simtă greutate la plățirea lor.

Ca această colectă să aibă succes cât mai bun, dispunem îndeosebi următoarele:

1. Preoții din singuraticile parohii să pregătească întreg poporul atât prin predică în biserică cât și în toate convenirile lor cu parohienii, sau pe calea, ce vor crede-o mai corespunzătoare pentru acest scop mare. Învățătorii, cărturarii și toți frunțașii satelor și orașelor să le ofere tot sprijinul lor.

2. În Dumineca Floriilor, în care sperăm că vor fi mai mulți poporeni la sf. biserică — dacă de timpuriu li se va atrage atențiunea asupra acestei pastorale — să se cetească la înțelesul tuturor această pastorală-apel și să se îndemne toți la jertfe după putința fiecăruia. Unde împrejurări locale vor justifica se poate alege altă sărbătoare, eventual chiar serbarea sf. Paști.

3. În Dumineca Floriilor, sau în ziua când se va ceta apelul, se va purta un disc (tas) anume pentru scopul acesta. În parohiile vacante, unde s'ar întâmpla să nu fie slujbă în aceea zi, discul se va purta în o Duminecă viitoare. Acest disc se repetă în curs de 3 ani.

4. La un termen potrivit împrejurărilor locale se va convoca ședința comitetului parohial, unde președintele și preoții vor arăta scopul ce se urmărește, și vor îndemna pe toți să propună a se vota din averea ori venitele parohiei o parte și pentru acoperirea arzătoare lipse arătate în această pastorală, căci — ce folos dacă unele parohii, unele membre ale eparhiei, au de toate — iar capul eparhiei, centrul, duce lipsă? Suma oferită — întrucât va fi mai mare — se va putea plăti în curs de 3 ani.

5. Tot în comitet se vor satori amănunțele, cum să se facă colecta în comuna întreagă, ca să reușească mai bine. Din parte-Ne dispunem numai în general, că episcopii sau alți încredințați, împărțiți după strade sau părți din parohie, vor avea la timp potrivit — la o sărbătoare — să meargă câte doi din casă în casă și să adune dela toți daruri, însemnându-i pe hârtie. Unul înseamnă și celalalt adună banii. Lăsăm la bună chibzuiala membrilor se afle și statorească timpul cel mai potrivit pentru facerea colectei generale la toți credincioșii. Sumele adunate se vor preda episcopului primar, în prezența preotului, care va induce ofertele în consemnările tipărite.

6. Pe frunțașii mai cu stare, mari proprietari, advocați, medici, oficiali, neguțători, întreprinzători, arendași și alții, sunt îndatorați înșiși preoții a-i cerceta și ale solicita ajutorul, explicându-le scopul. Îndeosebi să fie îndemnați a jertfi pentru fii eparhiei aceia, pe cari Dumnezeu nu i-a dăruit cu fii proprii.

7. Sumele întrate le trimit episcopii sub controlul preoților fie la oficiul protopopesc concernent fie direct la casa consistorului diecezan, iară în cazul din urmă protopopului îi comunică, cât a trimis și când? Prima colectă este a se expedia îndată după încasarea banilor și cel mult până la 1 Octomvrie 1911.

8. La vară și la toamnă, după culegerea rodurilor, să se facă pe o cale ducătoare la scop — pe lângă colecta generală — și o colectă

de bucate: grâu, săcară, cucuruz, ovăs etc. Cele adunate se vând cu cuvenitul control al comitetului parohial și banii întrași se aștern cel mult până la 15 Decemvre 1911. Amănunțele colectării le va satori comitetul parohial.

9. Unde comuna zidește biserică, sau școală și deci puterile ei sânt sleite, acolo colecta generală la popor se face la alt timp mai potrivit, d. e. la anul. Asemenea și în comunele greu lovite de potopul anului trecut. Între frunțașii cu stare însă colecta este a se face în anul acesta.

10. Preoții se îndatorează cu toată strictetea a îngriji de cea mai conștientioasă îndeplinire a celor dispuse în acest ordin; iară protopopii vor controla executarea lor, ținând în evidență specială comunele, cari și-au făcut datorința și îndemnând cu graiul și în scris pe ceice ar fi făcut vr'o întrelăsare. Preoții și episcopii, etc., cari se vor distinge prin zel deosebit întru buna reușită a colectei, se vor face vrednici de recunoștința noastră și a superiorității bisericesti.

Nădăjduim, că toți credincioșii bisericii și în deosebi organele bisericesti de sus până jos, vor înțelege și asculta glasul nostru rugător; iar de altă parte mai mișcător decât noi credem, că-i va îndemna pe toți însuși mărețul scop și-i va însufleți, ca în fiecare comună să se facă o colectă frumoasă. În deosebi îmi pun încrederea și în preoțimea noastră, îndemnându-o să caute a imita în această privință clerul mult mai sărac al arhidiecezei, care la zidirea catedralei mitropolitane a dat dovezi de rară însuflețire și de neașteptate jertfe. Preoții, învățătorii și frunțașii să premeargă cu exemplul lor, înscriindu-se în fruntea colectelor.

Lubișilor credincioși!

Tocmai acum natura din afară, firea întreagă — văi, câmpii și păduri — a reînviat spre o nouă viață, adunându-și noi puteri și pregătindu-se, să dăruiască la toamnă omenimii roduri din belșug.

Iată cât de curînd vom serba praznicul sfintei Învieri, care prin învierea din morți a Mântuitorului Cristos ne ridică „dela pământ la ceriu“, ne ridică dela preocupățiunile cele pământești la cele înalte, la cele sufletești, la idealele unui popor, arătându-ne prin învățăturile Celui înviat, cum trebuie să ne îngrijim nu tot de cele trupesti, materiale, ci și de trebuințele sufletului, de cultura minții și a inimii.

Aceste două împrejurări trebuie să ne îndemne și pe noi — pe toți — ca și noi să reînviem oarecum spre o nouă viață, să adunăm noi puteri și mijloace pentru un așezământ de cultură și pentru celelalte trebuințe bisericesti ale episcopiei.

Adevărat, că pentru scopul atins — deși nu voim să facem lux, ci numai ceea ce e absolut de lipsă — se cer sute de mii; dar asta n'are să ne descurajeze, căci în eparhia întreagă sântem mulți — peste 400.000 suflete; — și dând toți cât pot — și din puținul tuturor se va aduna o sumă însemnată, sau după vorba poetului Coșbuc:

„Picurii cu strop de strop,
„Fac al mărilor potop“.

Dorind tuturor cel mai bun succes, am rămas cu arhierească binecuvântare

Caransebeș, la 1 Mărțișor 1911.

Al vostru de binevoitor

Dr. Elie Miron Cristea,
episcop.

Scrisori din București.

România și jubileul Italiei. — Domnul care face propagandă. — O rugăciune frumoasă.

București, 10 Martie.

(Dela corespondentul nostru). Sora noastră mai mare, Italia sărbătorește zilele acesteia împlinirea a cincizeci de ani dela înfăptuirea unirei ei și emanciparea de sub influențe străine de spiritul național. Această sărbătoare a trăiniciei spiritului latin nu putea rămânea fără de ecou în sufletele Românilor, cari, în aceleași vremuri, au luptat și au suferit pentru marea idee a unirei. Statul român liber ia parte la sărbătoarea țării surori. O mulțime de societăți culturale își vor trimite reprezentanții lor, cari să ia parte la solemnitățile aranjate cu această ocazie. O frumoasă idee a fost aceea a maestrului Chiriak de a aranja un mare cor românesc în vederea serbărilor dela Roma. În genere în opinia publică românească, simpatia pentru Italia se manifestează în aceste zile de sărbătoare în chip foarte puternic. Sentimentul unității de rasă a celor două popoare este mai puternic decât oricând.

În ce privește participarea statului român la sărbătorile unirei Italiei, s'au luat următoarele dispozițiuni:

D. Dimitrie Grecianu, fost ministru de justiție și actualmente vice-președinte al Camerei a plecat astăzi Joi la Roma, ca trimis extra-ordinar, însărcinat de M. S. Regele Carol să prezinte cu această ocazie M. S. Regelui Victor Emanuel omagiile sale și ale poporului român, care, cu sufletul este alături de poporul italian, că și sărbătorește cea mai mare zi din istoria modernă a Italiei. În acest drum al său, d. Grecianu a fost însoțit de d. căpitan Negruzzi din regimentul de escortă regală. Trimisul special al României va sta la Roma timp de opt zile.

În curând vor porni la Roma și reprezentanții societăților culturale și naționale din Țară. Să nădăjduim că anumite persoane, cari au dat prilej foilor unoristice să facă atâtea glume, nu vor mai citi cu această ocazie „ode ocazionale“ la adresa Italiei surori și a Romei Eterne.

Stăruințele depuse de unii bărbați domnici de a răspândi lumina și cultura în straturile cât mai largi ale poporului nu au rămas fără de rezultat. Câțiva profesori universitari și-au luat angajamentul de a ține cursuri de popularizare a științelor, precum și cursuri de literatură și limbi străine. Deocamdată însuflețirea pentru această idee nu lipsește. Folosul ce l'ar putea aduce ar fi mare, cursurile ținându-se Dumineca și în sărbătorile, când populația muncitoare este liberă. În locul distracțiilor efemere, ascultarea unui curs de acest fel ar putea avea rezultate frumoase pentru ridicarea sufletescă a mulțimei.

Inaugurarea cursurilor se face Duminecă. Succesul lor depinde în mare parte și dela felul cum conferențiarilor vor și să prezinte chestiunile tratate. Aceasta au experiat-o toți conferențiarilor Ateneului, cari adeseori se plâng de indiferența publicului, când este vorba de conferențele publice. Vina nu este a locuitorilor Capitalei, cât a conferențiarilor, cari nu știu cucerii printr'o formă cât mai vie a conferențelor lor.

Și, fiind vorba de conferențe și discursuri în public, cred că trebuie relevată limbuția unui ardelean de a-i noștri, care, în nemărginitu-i zel de a face propagandă pentru proza lui Pavel Ciucurel, a ținut un mare discurs la o petrecere a lucrătorilor ardeleni. A fost ceva teribil! Inchipuiți-vă o sală mare, plină de lume. Într'un colț lăutarii zic o ardeleană

Hadady György

Recomandă articlii de modă pentru domni, pălării și albituri de-o execuție foarte fină. Specialist în articole de modă englezească.

prăvălie renumită de specialiați de modă pentru bărbați, Cluj—Kolozsvar, Mátyás-király-tér 14.

Chestiunea națională în Cameră.

— Ședința de Vineri. —

Discuția bugetului care se apropie de sfârșit a adus din nou pe tapet chestiunea naționalităților. După discursul dlui Dr. A. Vaida, ieri a luat cuvântul contele Tisza, iar azi dl Dr. Ștefan C. Pop, căruia i-a răspuns ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry.

Nimic nu dovedește mai învederat importanța mare a acestei chestiuni decât faptul că doi dintre bărbați mai cu greutate a majorității actuale țin să facă declarații, dând expresie credinții lor că înțelegerea cu naționalitățile e o necesitate.

În discursul său, dl Ștefan C. Pop a fost foarte categoric față de afirmațiile de ieri ale contelui Tisza despre terorismul deputaților români, făcând în același timp și o declarație asupra căreia trebuie să stăruim în mod deosebit. Deputații români poate își vor fi dat și ei seama de marele păcat național săvârșit prin dl deputat Dr. A. Vaida, care în ședința de Miercuri a avut cinismul să facă aluzie la ziarul nostru și la cei grupați în jurul lui — ca fiind vânduți guvernului.

În discursul său de azi, dl Ștefan C. Pop a fost nevoit să recunoască că nemulțumirile ce s'au manifestat în coloanele acestui ziar n'au avut drept mobil „mâna lungă a guvernului”, ci dorința de-a-i vedea pe conducătorii noștri desfășurând o activitate românească mai radicală și mai energică.

Nu e aici locul să ne ocupăm mai pe larg cu această declarație. O vom face de altădată și la alt loc.

Discursul contelui Héderváry a fost o surprindere neplăcută pentru mulți membri ai partidului guvernamental. Contele Tisza afirmase în discursul său de ieri că în ce privește chestia naționalităților și contele Héderváry mărturisește aceleași vederi. Și cercurile politice văd în discursul de azi al ministrului-președinte o *dezavuare* a declarațiilor șovine făcute de contele Tisza.

În fond, nici contele Héderváry n'a spus decât vorbe frumoase. Căci ce înseamnă să-ți exprimi mereu dorința unei împăcări, când în practică nimic nu dovedește sinceritatea acestei dorințe... când procesele curg mereu și prigonirile de tot felul se țin lanț.

Contele Héderváry n'are decât să facă să *simțim* într'adevăr că toți cetățenii din Ungaria au drepturi egale și atunci va găsi imediat premisa dorită de el pentru a putea sta de vorbă cu naționalitățile.

Despre ședința am primit următorul raport telefonic:

Ședința.

Președintele Berzeviczy deschide ședința la orele 10 și jumătate.

Khuen-Héderváry depune pe birourile ca-

merei contractul pe care l'a încheiat statul ungar cu societatea de navigație Pool din Hamburg, asigurându-i monopolul transportului emigranților din Ungaria, pe cari mizeria îi mână peste ocean.

Intrându-se în ordinea de zi, iau cuvântul la discuția bugetului croatul Radicevici (contra), Novák Janos (contra) și Csermák Ernő (contra).

Discursul dlui Șt. C. Pop.

Dr. Șt. C. Pop: Iau cuvântul ca să arăt punctul de vedere al partidului naționalităților în ce privește chestiile atinse de contele Tisza în discursul său de ieri.

Dl Tisza a afirmat că o mare parte a poporului românesc desaproabă atitudinea deputaților în chestia tratatelor de împăcare. Afirmarea aceasta e inexactă. Atitudinea noastră a fost loială. Câtă vreme au durat tratativele contelui Tisza cu dl Mihu, deputații români și-au impus cea mai severă rezervă. Și care a fost rezultatul? Dl Mihu a prezentat un memoriu pe care n'ați voit să l'admiteți nici ca bază de discuție. Dacă dl Tisza ar fi sincer, ar trebui să recunoască că nu terorismul deputaților români zădărnicește împăcarea, ci o zădărnicește opinia publică ungurească, care nu vrea să știe nici de cea mai neînsemnată concesie justă pe seama națiunilor nemaghiare.

Dl Tisza a afirmat că în sinul poporului românesc se ivește un curent de adâncă nemulțumire față de partidul român și deputații naționaliști. E adevărat. Numai cât contele Tisza face o mare greșală când nemulțumirea aceasta o prezintă ca o nemulțumire a așa-numitelor elemente moderate, câtă vreme nemulțumirea aceasta se manifestă chiar în rîndurile Românilor și mai radicali decât noi și cer dela deputații români o atitudine și mai radicală.

Contele Tisza, dacă dorește, poate să înceapă tratative și cu noi, căci îi stăm bucuros la dispoziție. Și ar mai avea și câștigul că ar putea să cunoască adevăratele rane de cari sângera corpul națiunii noastre.

Dl Tisza, în discursul său de ieri, amintind de demonstrațiile tinerimii române din Budapesta, a riscat și o comparație cu stările din regatul român. A uitat însă că demonstrații din Budapesta sânt cetățeni ungari, cari au dreptul să și manifeste vederile lor în chestiile politice.

Contele Tisza spune că respectă drepturile tuturor naționalităților. De ce nu vrea însă să valideze aceste vederi în sinul partidului din care face parte? De ce nu intervine ca în bugetul statului să se fie seamă și de bisericile românești și de instituțiile culturale ale noastre? Instituțiile noastre culturale cin milioanele multe nu primesc nimic, iar bisericile românești aproape nimic în comparație cu numărul credincioșilor și sumele cu cari poporul român contribuie la buget.

Îl întreb pe contele Tisza ce a făcut până acum ca să înceteze politica de neîndreptățire inaugurată de coaliție? Contele Apponyi colindă lumea propovăduind cuvântul păcii și al libertăților cetățenești, câtă vreme acasă, în urma ordinațiilor sale, școlile românești se închid mereu, ducând poporul la disperare și condamnând mi de cetățeni la neștiință și incultură.

Nu primesc bugetul (aplauze la naționaliști).

Răspunsul ministrului-președinte.

Khuen-Héderváry: Discursul rostit de dl deputat Ștefan C. Pop mă îndeamnă să-mi ridic și eu cuvântul și să fac, înainte de toate, constatarea că cea mai de căpetenie cauză pentru care nu se poate face pacea

lăteată și plină de foc. Tinerii, îmbrăcați în albe albe de sărbătoare saltă în ritmul plin de viață al cântecului. Când deodată se aude în fund: Tăcere! Câteva șoapte, sîsfîțuri lungi. Muzica încetează, dîntuitorii rămân nedumeriți. Uu „domn” bine îmbrăcat pășește în mijlocul lor:

— Fraților și domnilor... Trădare, revoluție, lipsă de disciplină... Răspîndiți cutare gazetă și nu mai citiți „Tribuna.”

Căți-va aplaudă pe „domn”. Dintr'un colț răsună puternic: „Trăiască Tribuna”. Și jocul începe cu acelaș foc ca și mai înainte. Probabil „domnul” se va fi revoltat de nepăsarea tinerilor, cari, auzind de tradare, nu și-au permis vestmintele, ci au început să joace fără a da nici o importanță grozavului strigăt de alarmă...

Dar ridicolul?

S'au împlinit zilele acestea patru ani dela începutul șirului nenorocirilor, cari au avut loc în anul 1907. S'a vărsat atunci sânge, s'au stins vieți vinovate și nevinovate. Păcatele au fost însă uitate. Și cei cari au rămas să ispășească toate relele, sînt cei 85 de soldați din compania locotenentului Nițulescu, ucis de țărani dela Stănești. Ei au fost condamnați pentru greșala ce-au făcut-o ca prin neglijența lor, au înlesnit uciderea tînarului oițer. Peste toate a fost trecut vîlul uitărei, numai peste vina acestora nu. Acum, după ce patru ani de-arîndul au îndurat pedeapsa ispășitoare, locotenentul în rezervă Tudor Popescu, care a dat ultimul onor colegului său ucis de țărani, publică o rugare către M. S. Regele, implorînd grațierea acestor voinici, cari își omoară tineretea în întunecul temniței.

E plină de nespuse înduioșare această rugare venită dela un om, care cunoaște cum s'au petrecut lucrurile, care știe care este vinovăția celor 85 de soldați.

„Azi poporul nostru trebuie se fie pătruns de nesfârșită milă pentru acești 85 martiri ai poporului românesc. Martiri pentru că fiecare din noi este cel puțin tot atât de vinovat, cît fiecare din ei.

Să cerem dar milă pentru ei.

Anul trecut M. S. Regele s'a îndurat și le-a mai ușurat pedepsele, rămînînd însă tot întemnițați pentru mulți ani.

Să cerem tot poporul grația M. Sale pentru acești 85 nenorociți. Grație pentru 85 de tați și mame cărora le arde sufletul de dorul flăcăului lor! Grație pentru 85 soții cu copiii lor, cărora le-a secat izvorul lacrimilor pentru soțul care muncea brazda și aducea pâinea copiilașilor. Grație pentru frații și surorile lor, pentru rudele și prietenii lor.

Grație pentru noi în sfârșit, ca să ni-se ridice de pe suflet povara martirajului lor!”

Arătînd împrejurările, în cari soldații au ajuns a fi condamnați, dl locotenent Popescu, continuă:

„Toți cei cari suntem liberi, îndrăznim Majestate, să vă rugăm să grațiați pe acești nenorociți. Vă roagă în genunchi, părinții, soțiile și copii lor, vă roagă tot poporul românesc, vă roagă, Majestate, suntem siguri, chiar și bătrînul tată și chiar și nemîngăiața soție și bieții copilași orfani de tatăl lor ucis,

Cît de greșiți, tot copii Majestății Voastre rămân. Inima Voastră de Părinte nu poate dori zdrobirea, ci în dreptarea vinovaților.

Sărbătoarea Invierei Domnului pe care o așteptăm, să fie și pentru ei învierea la viața nouă la care să-i cheme mila Majestății Voastre.

S'au îndreptat Majestate! Grație pentru nenorocirii rătăciți dela Stănești.”

Să nădăjduim că glasul acestui distins ofițer nu va rămînea fără răsunet. *Coresp.*

ANUNȚURILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunel«.

dorită de toți e concepția politică greșită pe cari o profesază deputații naționaliști.

Dl deputat Pop a spus că în Ungaria cetățenii nemaghiari n'au drepturi politice. O afirmație greșită, pentru că toți cetățenii au drepturi egale și pot să le exercite. Dovada e că și dl Ștefan C. Pop e membru al acestei Camere. Părerea mea e că prin propogarea unor astfel de concepții fac un serviciu rău, cauzei lor, înfirmându-și propriile argumente.

Eu sânt convins că am putea să trăim foarte bine alături, dacă s'ar produce o schimbare în ce privește această concepție a celor chemați să fie conducătorii popoului român.

Eu n'am inițiat nici o acțiune și nici n'am spus că voi porni vre-o acțiune care să îndrepte relațiile vieții noastre publice. Eu îmi fac numai datoria când îmi dau silința să înlătur referințele neplăcute, cari ar putea provoca plângeri îndreptățite în cercurile naționalităților. În consecință, activitatea mea se restrânge la faptul că, pe baza legilor existente, risipesc exagerațiile făcute de autorități, întrucât mi-se aduc la cunoștință. Mai departe nu mă pot duce.

Dacă naționalitățile într'adevăr doresc promovarea intereselor lor culturale și îndreptarea sorții lor, primul pas trebuie să-l facă ei. În mine vor găsi întotdeauna un prieten binevoitor, dar numai dacă recunosc principiul că în Ungaria toți se bucură de drepturi egale.

Numai pe această bază putem sta de vorbă.

Un glas șovin.

Contele Batthyányi: Doresc și eu pacea cu naționalitățile și aprob declarațiile d-lui ministru-președinte care a dat dovadă, că vrea să fie seamă de prestigiul statului ungar.

Dl deputat Vaida a afirmat că Ungurii din România se bucură de o soartă mai bună decât Românii din Ungaria. Dar Camera ungu-rească e mult mai conciliantă față de Români, decât e camera română față de neromâni (?? Nota Red.). Românii dacă vreau ca instituțiile lor culturale să fie sprijinite, n'au decât să le pună în serviciul ideii de stat.

Se declară aderent al votului universal și nu primește budgetul.

Ședința se ridică.

INFORMAȚII.

A R A D, 24 Martie n. 1911.

— **Impăratul Wilhelm la Viena.** Din Viena ni se telegrafiază: Impăratul Wilhelm, împărăteasa Augusta Victoria și copiii lor prințul Ioachim și princesa Victoria Luiza au sosit azi la orele 10 și 15 minute la Viena. La gară au fost așteptați de domnitorul nostru. Auguștii oaspeți fiind în treacere spre Veneția au plecat cu trenul de seară mai departe.

— **Curs românesc la universitatea din Frankfurt.** La sfârșitul acestei luni rectorul universității din Cernăuți, profesorul Dr. Mathias Friedwagner va părăsi Bucovina, ducându-se la Frankfurt pe Main pentru a-și lua în primire catedra de filologia romanică la universitatea din acel oraș.

Profesorul Friedwagner a declarat că va introduce la universitatea din Frankfurt și un *lectorat românesc*, — aceasta ca expresie a prieteniei care îl leagă de Români.

— **Gazuri subpământene în Bihor.** Un țaran din Sălard, comitatul Bihorului, voind să-și sape o fântână când se aștepta să dea de apă, în loc de aceasta din pământ a izbucnit un puternic curent de gaz care le-a zădăricit toată munca. Se crede că e vorba de un caz identic cu cel din Sărmășel și mai mulți ingineri au eșit la fața locului ca să exploreze terenul.

— **Dușmănie veche.** Două familii țărănești de lângă Cracovia umblau prin judecări de ani îndelungați pentru un petec de moșie. Zilele aceste s'a isprăvit și judecătoria a dat pământul unuia dintre țărani. Întărtați de faptul acesta vrăjmașii au pândit o clipă în care norocosul pârș nu era acasă și au năvălit cu topoare asupra nevestei acestuia și au făcut-o una cu pământul împreună cu tot ce era viu pe lângă casă. Criminalii au fost arestați.

— **Jertfa datoriei.** Din Iași ni-se scrie Orașul nostru e viu emoționat de o catastrofă întâmplată Miercuri la orele unu după amiază la fabrica „Moldova” de pe șoseaua națională, în următoarele împrejurări:

Cam pe la orele 11, doi lucrători ai acestei fabrici, care acum cât-va timp a fost distrusă de un incendiu, au voit să cerceteze dacă în rezervoriul de benzină se mai află vre-o cantitate de benzină.

Ei se lăsară în fundul rezervoriului, dar acolo au simțit că le vine rău și s'au văzut amenințați de asfixie.

La țipetele lor, s'a adunat lumea de prin birourile fabricii, dar nu se găsea nici un mijloc imediat pentru a-i scoate din fundul rezervorului.

S'a telefonat imediat la poliție, la pompieri și la câțiva medici ca să sosească în grabă.

Între cei dintâi sosiți, se află și dl Dr. Rudescu, medic comunal.

D-sa, văzând că mijloacele de salvare, întârzie și socotind că nu-i nici o primejdie, cu toată opunerea funcționarilor, s'a lăsat în fundul rezervoriului și, făcând o sforțare, a reușit să ridice pe unul din lucrători, să-l lege de brâu eu o frânghie și astfel lucrătorul a putut fi scos afară.

În schimb însă, dl Dr. Rudescu, lipsit de odată de puteri, a căzut leșinat.

Curând sosită pompierii. Ei sparseră ușa rezervoriului, dar, din nefericire, când dl Dr. Rudescu în scos, ei își dăduse ultima suflare, murind asfixiat. Plătise cu viața încercarea sa de a salva viața uuui lucrător.

Cellalt lucrător, seos de asemenea, se afla în agonie. Lucrătorul salvat de dl Dr. Rudescu e în afară de orice pericol.

Dl Dr. Rudescu e originar din Iași, unde și-a făcut studiile. A fost multă vreme medic primar prin Muntenia și numai de un an de zile era medic comunal în Iași.

El lasă soția și doi copilași, cari în acest moment îl așteaptă la masă și nu bănuiesc groaznica nenorocire ce i-a lovit.

Emoția în oraș e nemăsurată.

— **O asigurare stranie.** Miliardarul Maclean din New-York a primit nu de mult o scrisoare dela niște criminali în care îi aduceau la cunoștință că-i vor fura copila cea mai mică, care abea are vârsta de jumătate an. De atunci nu mai are zi de odihnă și pentruca să ferească primejdia, când își scoate copila la plimbare, o poartă într'un cărucior cu platoșă, încunjurat de o ceată de polițiști secreți înarmați până'n dinți. Dar nici măsurile acestea de pază nu l'au liniștit pe deplin și astfel s'a hotărât să-și asigure copila contra hoților. Societățile de asigurare însă nu sunt aplicate să intre în târg, decât pe lângă plățirea de 20% din suma asigurării.

— **Explozarea unui depozit de pușcă.** Din Buzău (România) se telegrafa Miercuri noaptea, la oarele 11', un groaznic cediu a izbucnit în piața Oborului, la magazia de ferărie al dlui Ilie Vincow.

Până la sosirea pompierilor, focul s'a întins repeziciunea fulgerului și la etajul de sus a gazinului.

Fiind alimentate de un vânt puternic flacăra s'au întins și la alte clădiri învecinate.

La sosirea pompierilor o groaznică detunătură a înspăimântat pe spectatori.

Depozitul de praf de pușcă și cartușe de gazinul Vincow făcuse explozie, aruncând bucăți întregi de lemne aprinse și mărfuri prăvălite.

Panica este de nedescris. Au sosit la fața locului toate pichetele de incendiu, numeroși polițiști și un public imens.

Reprezentanții autorităților, văzând că sunt ține speranțe de localizarea incendiului au măsurat pentru ca focul să nu se întindă și la clădiri.

La ora 1 noaptea sunt coprinse de flăcări prăvălii.

Pagubele sunt enorme, se crede că ele vor suma de un milion.

Asupra provenienței incendiului, până acum nu se știe nimic.

x În atențiunea P. T. Autorităților Bisericești. Subscrisul am onorul a aduce la cunoștința T. autorităților bisericesti-școlare, că conform dispozițiilor prealaltei ordinațiuni ministeriale de Nr.-ul 128180/1910 mi-am provăzut librăria cu zitele școlare prescrise în apendicele legii școlare XXVII. ex 1907.)

Notez, că recvizitele aceste le pun la dispoziție preonorăților comandatori în caz de solvire de comanda, cu 3% mai ieftin decât cât face preț ginal; iar la comanda a conto (până la 12 luni) cu 5% și original statorit în susamintita ordinațiune. 1911. Cu tot respectul Ingusz I. és Fia, librăria, Andrassy-tér.

Mulțumită publică.

Adânc recunoscător tuturor prietenilor și cunoșcuților, cari în nemărginită mea durere pentru pierderea neuitată a soției Leontina mi-au trimis cu vînte de mîngăiere, vin să le mulțumesc pe această cale:

Posmuș, 23 Martie 1911.

Constantin Rus
preot.

Poșta Administrației.

Alexandrina Iarca, Reșinar. Am primit coroane pentru abonament până la 1 Aprilie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichiu și con

MOBILE

din cauza schimbării localului se vînd cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile ale

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Un particular

om de absolută încredere, caracter firm și testonic, dispunând de o cauțiune de 1000 or. caută ocupațiune stabilă.

Ofertele să se trimită la administrația acestui ziar sub »Particular«.

Un candidat de avocat

cu praxă ori începător află aplicare momentan în cancelaria Dlui avocat Dr. Teodor Pap avocat în Nagyhalmany. (com. Arad).

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresativă cu toată încrederea la proprietarul le vii din Siria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Rizling K — 64 litru. Rizling și Ruje, amestecat — 56. Roșu — 68.

Vinuri noi: Rizling K — 54, Rizling și Ruje amestecat — 50, Šiller — 52, Musifer amestecat K — 48 litru.

Rachie de treve (comină) K 1-50 litru. Rachie de drojdii 2-20, Rachie de treve (comină) specialitate K 2— litru.

Vinul și rachia să expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

Vânzare de altoi de viță.

Cine vrea să struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către

VITYÉ MIKLÓS
la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în

— **Ös-Csanád**, —
(com. Torontál) unde se găsesc cele mai variate altoaie de calitate I mă, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservă, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsesc vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioschuri.

Preț curent trimitem gratis și franco.

Prăsierea gâștelor de soiul orpington.

Mare asortiment în altoi de pomi și trandafiri.

Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:

Mult Stimată Dle! Cu altoiurile expedate de curând sunt foarte mulțumit.

Békéscsaba, 16 Octomvrie 1910.

Réti Béla, farmacist.

Se primesc comande pentru expedarea de toamnă și primăvară.

AVIZI

atr'o comună mare din comitatul Sătmar află de vânzare sau de închiriat.

o casă
entru prăvălie. Adresa la administrație.

ALBUM

în amintirea
canonicului :

Aug. Bunea

Edat de clericii din Seminarul Bunevestiri

Prețul 7 cor. 30 fileri porto.
Se poate căpăta la Librăria Tribunei.

În atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosnieci, anume „Balkanska Carica“ (împărăteasa din Balcan) și „Kraljica Bosne“ (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscute până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea magiunului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalie de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Saraiievo în 1910. Pentru calitatea altoitor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar
în Brčka, (Bosnia),

Ilustrate

dela balul costumat din Arad,
(și grupuri) buc. 20 fil.

Vederi din Arad, buc. 6 fil.
colorate, buc. 10 fil.

Familia Regală și Princiară
Română, buc. 20 fil.

Dame frumoase, băieți și fetițe
colorate, buc. 6, 8, 10, 20 fil.

Palatul Tribunei, buc. 10 fil.

Tărani, ciobani și țărance din
România, buc. 16 fileri.

Costume naționale românești,
bucata 8 fileri.

Comandele sunt a se adresa la
Librăria Tribunei, Arad

Artiștii noștri, bucata 16 fil. : Peisaguri, : buc. 10, 12 f.

Zotti Hodoș :

Carte de bucate.

Partea I și II à 3 Cor.
(10 fileri porto).

Să poate căpăta

la Librăria Tribunei
Arad.

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mașini de cusut
și industriale din țară și străinătate.

Biciclete „Alfa“
gramofone,
plăci, și părți constitutive.

Cumpărătorii primesc instrucțiune gratuită în croi și cusut. Roagă binevoitoarele comande :

Bodor Béla, depozitar de mașini
Făgăraș, Honvéd-utca No 11.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

MEGYERI IMBE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u.** (îngă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Revista Modei — este o foarte elegantă și bogat ilustrată publicațiune de mode feminine, scrisă în limba românească și executată artistic cu o splendidă copertă cu culori.

Revista Modei — are dări de seamă a modei din Paris, Viena, Londra și Berlin cu ultimele creațiuni pentru Toalete și Costume de dame, Rochii de bal, salon, nuntă vizită și stradă, Pălării și găтели de cap, Jachete, Capoate, Matineuri, etc.

Revista Modei se ocupă și de Moda copiilor, broderii, dantele, lucru de mână, lingerie monograme și diferite industrii casnice.

Revista Modei — cuprinde și o aleasă materie literatură, cronice feminine, anecdote, rețele și sfaturi, un foileton, jocuri distractive etc.

Revista Modei apare de douăori pe lună. Fiecare număr conține drept supliment *gratuit* un tipar croit în mărime naturală.

1bonamentul: 3 luni Cor. 4-50, 6 luni Cor. 8-50, 1 an Cor. 16.

— La cerere se trimite un număr de probă, gratis și franco. —

Depozitul general la Administrația ziarului „Adevărul” din București, unde se primesc și abonamentele.

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

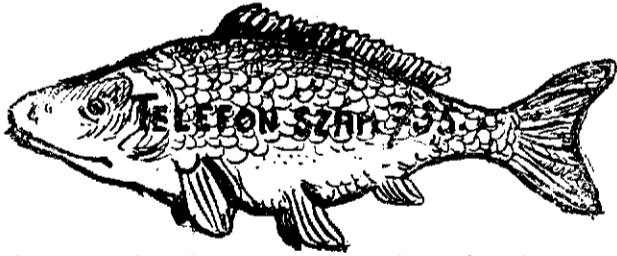
„TRIBUNA”

cereți-o în toate cafenelele, restaurantele, hotelurile și ospătăriile cercetate de români!

Rog să țineți seamă de firmă.

Pescăria lui Simion Illics

: Arad, Piața Peștelui (Hal-tér) 13. :

Cel mai mare și cel mai ieftin depozit de tot-felul de pește sărat, unguresc, rusesc, și din România. Se pune în vânzare pe lângă cele mai mici prețuri curente.

— La comande să se dea adresa amănunțită precum și poșta ultimă. —

Serviciul prompt și conștient e asigurat

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii petrari.

Atelierul central al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

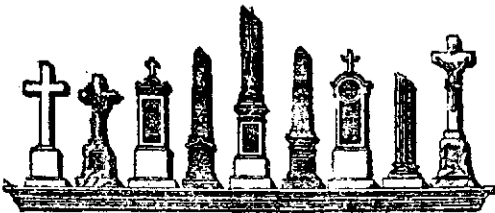
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fierț rachiu. Felinare, lanțuri, furci, topoare, etc.

Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la **Ferma lui**

Váradi Török Gyula din Dézna.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă — — din loc curat și pregătite gustos — —

Să vă adresați:

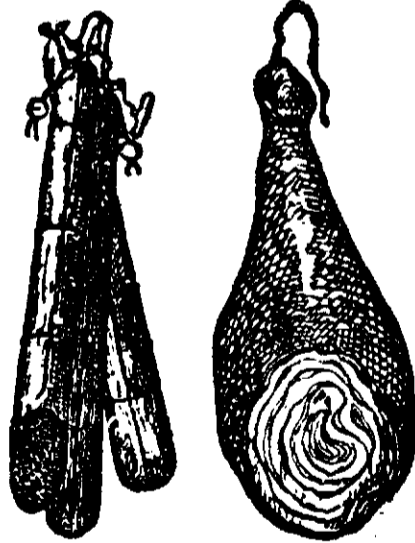
către fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere electrică (fond. în a. 1-79) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot capăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Cr nolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaie	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollat rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măeș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. vâțtori	— — —	Măie rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. vâțat	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Sa amă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Săngeret- u slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umplături ș a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantin de vțel	— — —
Cași de ur-ghi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș n-gru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din provincia cât și cele din loc. se execută prompt și în calitate neexceptionabilă.

Recomandăm preparare proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel din neața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8^{1/2}.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi zina întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau mei nu se găsesc între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm.

La comande de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 9- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

= Atelierul de fotografare a lui =

Cizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Matyas kiraly-tér No 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, desemenne acvarele, picturi în ulei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Matyas kiraly tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Din nici o casă românească
Să nu lipsescă!

Doctorul de casă sau DICTIONARUL SĂNĂTĂȚII.

Impedat cu 315 chipuri și vorbind despre:

Strictura și funcțiunile organului omului, Medicina uzuală și de urgență, Tot-felul de boale, Accidente, Otrăviri, Asfixii, Epidemii, Contagiuni, Microbi, Nevroze, Ipnotizm, Medicamente, Plante medicinale, Pansamente, Igiena generală, Alimente și băuturi, Locuințe, Îmbrăcăminte, Igiena preventivă, Igiena etăților și prof., orașelor și satelor, Ape minerale, Idroterapie, Băi, Electricitate, Exercițiu, Gimnastică.

De Doctorul V. Bianu,

medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău. Comandor al ordinului „Coroana României”. Medic major în rezervă.

Prețul 14 Coroane. + (Porto postal 80 filieri.)
Se poate căpăta la Librăria Tribunei, Arad.

Avis!

La „FĂGETANA” institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Făcset), contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște filieri) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea „Depuneri încopiate cu asigurare de viață” introdusă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adică unamile coroane.

Primirea atârână însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul l-se dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura tratul liniștit în viitor, iar de altă parte același la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tratul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul „Făgetana” acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc cecuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abziece și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olanexă „Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente” din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin „Făgetana” institut de credit și economii în Făcset.

„Făgetana”

institut de credit și economii în Făcset.

STEFAN SLADECK JUN.
FABRICA DE MOBILE
VIRSET
strada
Kudritzer No 44-46

: Coa mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piano excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

MATUTSEK JOZSEF

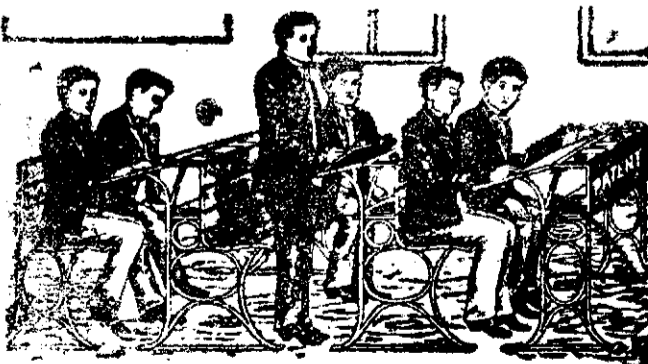
Kolozsvar, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu totfelul de

Încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură sau că trimițând o gheată veche care'i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

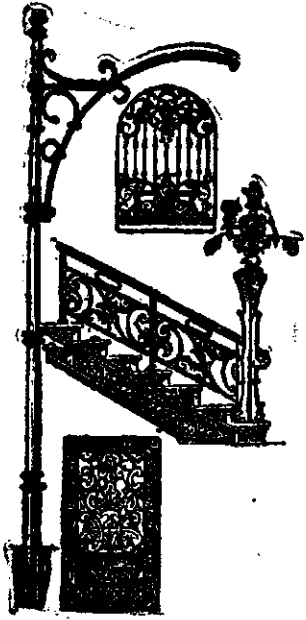

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Beunhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

- Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

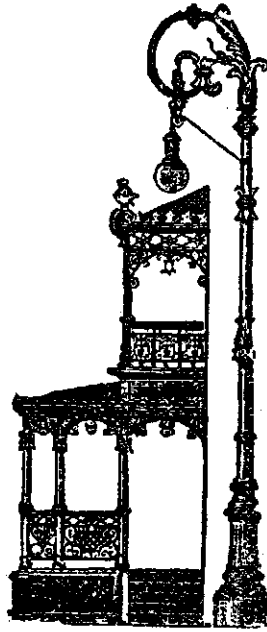
B. Bak Sándor

Iăcătar și zidar specialist
Kolozsvár, Malom-u. Nr. 16.

Recomandă

vârteje pentru ferestrii
sistem Sultzberger, sunt cele mai bune,
reprezentanță pentru părțile ardelen.

In nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de iăcătar, fiere
pentru zidiri, compoziții de fier,
gratii și lucrări specialiste de faur.
gratii și lucrări de fier, etc. etc.

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pia-
nine, violini, flaute,
harmonice, precum și
tot-felul de instrumente
muzicale. Prețul scoalei Kulif-
fay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
Țin în depozit piese românești pentru
cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri
la dorință se trimite gratis și franco

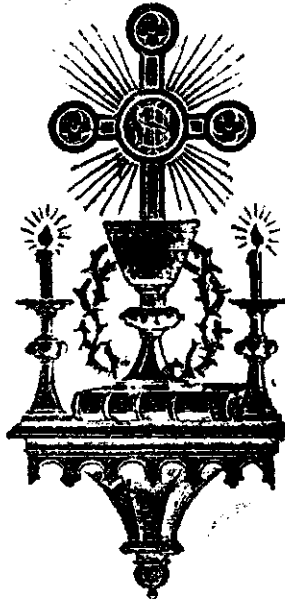

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiel 47.
neguțătoria pentru articli de sticlă, porcelan și metal; farfuri și bide
inflorate, rame p. licoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argintate;
Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

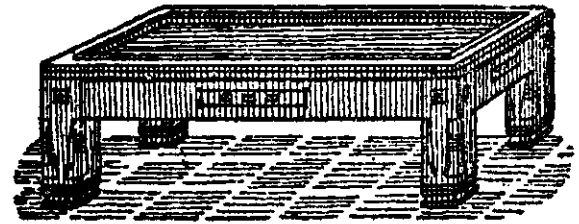

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor

Styászni József

prima fabrică ardelenă de billarde și timplărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea complecă a cafenelelor.
La cerere trimite instalatorul de biliarde și în
provincie. — Ține mare asortiment de biliarde
noui și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

FODOR D. József

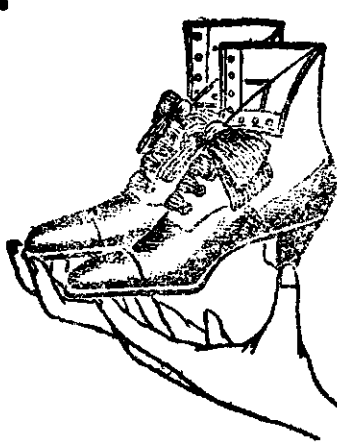
prăvălie de ghete de primul rang
Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din
loc și jur, pentru pregătirea promptă
a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și cioboate pentru domni și copii în
execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la
ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede,
trainic și ieftin, precum și toate comanda.

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5

ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de
dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după
modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu toffelul de
costume, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Prin-
cese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport
și orice haine bărbătești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință
merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

HOTELUL PALACE

DIN BUDAPESTA
RÁKOCZY-UT 43. SZ.

SUB SUPRAVEGHEREA
PERSONALĂ ALUI

RENDES SZIDOR

cu 150 camere luxos
aranjate, locuințe se-
parate, cu instalații
confortabile. Camere
dela patru coroane. In
restaurantul hotelului
cântă taraful lui Pon-
grác Lajos din Cluj.

Bucătărie franceză și ungurească de
primul rang. Pensiune completă în-
cepând dela 10 cor. Bere de Pilsen.
Vinuri prima calitate. — Conduc de
UNTEREINER JÁNOS, fost otelier
în Alsó-Tátrafüred. — Adresa tele-
grafică: »Hotel Palace« Budapest.